

ETIM. Aquests NLL són descendents del llatí MONS, MONTIS, 'muntanya'. Els uns presenten la -e final conservada per la fon. pre-catalana dels Alts Pirineus (E.T.C. I, 121-123; 159.151) i els altres l'han conservada per mossarabisme. J.F.C.

MONTEIA o MONTELLA

Llogaret amb església a la Garrotxa, te. Sales de Llierca.

És un nom que quasi tots els escrits corrompen escrivint-lo *Monteyà* (Monsalv., Alsius) o *Montellà* (GGC, pp. 778, 779) i en nomenclàtors; àdhuc el del C.E.C.), fins que el vaig fer rectificar en la 2a. ed. del C.E.C. Error que ha conduït Aebischer (Top. p.111) i altres, a confondre'l amb *Montellà* (Cerdanya-Baridà), que és a l'altra banda del Pirineu, i en comarca llunyana.¹ Però ningú fa tal confusió en el país: oït per mi sempre *muntèjà*, a St. Aniol d'Aguja, a Sadernes, a Llorona, a Oix etc., més de deu vegades, aa. 1926, 1928, 1955, 1960ss.

MENCIONS ANT. Són sobretot de la parr. de St. Miquel de Monteia, sufragània de Tortellà. 1221: *Montilio* (cit. junt amb Guitarriu) o *Monteyo* (BABL IV, 484, cf. IV 503); segons sembla variant en un altre passatge del mateix doc. o bé és un doc. diferent del mateix any; 1228: de «Sti. Michaelis de *Montilia*» dóna Arnau de Sales els delmes a Sta. Madalena de Sales en la consagració d'aquesta esgl. (Monsalv. XVII, 254); 1341: venda d'un bosc en la parr. «Sti. Michaelis de *Montilia*, in honorem castri de *Salis*» (Mons., ib.); 1362: Parr. Sti Michaelis de *Montilias*, en la trad. del *Llibre Verd* (Alsius, Nom. 172).

No es pot referir a *Monteia* un *Montem Alonem* d'un diploma de Carles el Calb, que en els índexs de *Cat. Car. II*, hom vacil·la entre identificar amb *Monteia* o amb un *Mont Talló*: impossible allò per fonètica (i també el context seria més favorable a l'altra localització); però encara és més probable que tinguem ací (mal segmentada) una menció del nom *Llo*, poble de Cerdanya (abans *Alló*, nom d'origen basc, v. l'art. *All* (supra)). Tampoc pot ser el mateix que un *Monteculi* o *Monte Quolga* que figura en dos docs. dels SS. X-XI de la vall de Ripoll, p.p. Monsalv., vol. XV (que deu anar amb l'art. *Culla*, supra).

ETIM. Dins la família de NPP llatins formada per *Montius*, *Montanius*, *Montianus* etc., que hom documenta en inscripcions i textos (Schulze), de la qual, sigui per dissimilació o amb un altre sufix, M-Lübke (BDC XI, 12), Skok 205, Aebischer, l.c., i altres fan venir, *Montellà* (amb raó), podriem també suposar un fem. MONTILIA que havent estat aplicat directament a la denominació d'una vil·la romana donaria el nom de *Montèia* /-èlla.

Però és més convincent i senzill admetre que deu

venir d'uns MONTÍCULA 'turonada, pujolets' derivat de *monticulus* 'turonet', car és ben sabut (art. de Wartburg, en BDC IV, 51-55) que en el nostre ll. vg., els pl. neutres en A es convertiren en una formació col·lectiva o augmentativa; fins partint de masculins en -US. En efecte *Monteia* està situat prop d'una carena a l'E. de la de Guitarriu, i inclòs entre aquesta i la Mare de Déu del Mont, en un seguit de tossalets. També possible però menys probable seria partir del cpt. MONTÍCOLA 'muntanyès' (clàssic, Ovidi etc.)

¹ A aquest pertanyen les cites de *Monteliano* en docs. de 843, 966 i 1011; i a *Monteia* les de 1228 i 1362 que dóna Aebischer.

Monteixó, V. Aixeus *Montella*, V. *Monteia*

MONTELLÀ

1) *Montellà de Cadí*: Municipi de la Baixa Cerdanya, situat al Baridà vora el Segre, entre Prullans i Villec.

PRON. POP.: *muntalá*, oït a La Vansa (1933).

Doc. ANT.: 835 *Monteliano* (*Cart. Tavèrnoles*, 28); 839 (Pujol, *ActeSDU*, 106, 112); 965 (Abadal, *Eixalada*, 196); 1011 (*MarcaH.*, 981, 985); 1011: *Montelliano* (Baraut, *Urgellia* IV, 33); 1040 (*MarcaH.*, 1070); 1039: *serra de Montelano* (Baraut, *Urgellia* V, 56); 1053: *serra de Monteliano* (id. VI, 44); 1071: 30 *Sancti Genesii de Montela* (id. VI, 198); 1117: *villa Monteilan* (id. IX, 128); 1135: *Monteiano* (id. IX, 256); 1154-59: *villam Montella* (id. X, 37); 1163: *collo de Montela* (id. X, 95); 1163: *Sancto Genesio de Monteila* (id. X, 93); 1171: *villa de Monteliano* (id. X, 178); 35 1171: *villa de Montela* (id. X, 177); 1180-85: *Monteia* (Miret, *Ant. docs. cat.*, 32); c.1182: *Monteian* (BABL VII, 164, 168).

Mencions complementàries (Ponsich, *Top.*, 159): 843: *parrochia Monteliano*; 1269: *villa Monteliano*, 40 *castrum de Monteliano*; 1270: *B. de Monteliano*, 1270-71: *Montella*; 1280: *Monteylanum* id., *Monteylla*; 1628: *Montella*, 1632: *Montallar*.

2) Masia i lloc antic del municipi de Noedes (Conflent), situat a la capçalera del riu de Noedes (*Gran Enc. Cat.*, s.v.).

PRON. POP.: *muntalá*, oït a Noedes (1960; xxvi, 107).

DOC. ANT.: 1311: *Muntela* (RLR XXIX, 58); 1315 (RLR XXX, 267); 1316: *Montelan* (RLR XXXI, 59); 1327: 50 *Montelia* (Alart, *Bull. Soc. Agr. Pyr. Or.* X, 84).

3) Bordes, església i antic terme del municipi de Cabó (Alt Urgell), situats a la vall de *Montellà*, solcada pel barranc d'Inglada a la dreta del riu de Cabó (*Gran Enc. Cat.*, s.v.)

4) Bosquet i devesa dits *del Montellà* al te. de Sta. Llocaia (Alta Cerdanya) (1959; xxiii, 24).